

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА
ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ**

**ПРОГРАМ КОНТИНУИРАНОГ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ
ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У
НОВОМ САДУ**

Програм усвојен на седници Наставно-научног већа 6.11.2015. године

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

---

1. Уводне напомене

Гаранција квалитета једног факултета и његове будућности јесу његови млади истраживачи. Због тога је Филозофски факултет посвећивао дужну пажњу бризи о развоју свог научноистраживачког подмлатка, што ће и убудуће бити један од приоритета у стратегији развоја Факултета.

Да би створио квалитетну базу младих истраживача, Факултет организује докторске студије из области друштвено-хуманистичких наука и на тај начин врши одабир најбољих кандидата за научноистраживачки и наставни рад.

Наставници Филозофског факултета активно учествују у развоју научно-наставног подмлатка на Факултету кроз менторства у дипломским радовима, магистарским тезама, мастер радовима и докторским дисертацијама, као и у комисијама за њихову оцену или одбрану.

2. Смернице за обезбеђивање развоја научноистраживачког подмлатка

2.1. Принцип добре научне праксе

Полазну основу Програма развоја научноистраживачког подмлатка чини упознавање младих истраживача са принципима добре научне праксе. Од резултата рада научника зависе, директно или индиректно, напредовање науке и развој друштва у целини. Резултати научноистраживачког рада у директној су вези са принципима добре научне праксе. Од младих истраживача се тражи да прихвате и у свом научном раду примењују следеће принципе:

- Истраживања треба да се спроводе у складу са најновијим научним достигнућима, што подразумева познавање адекватне научне и стручне литературе и примену релевантне научне методологије;
- Коришћена методологија и резултати треба да се презентују на начин који обезбеђује њихову научну верификацију;
- Битне карактеристике научног рада, критичност и егзактност, примењују се у свим фазама научноистраживачког рада, од израде научноистраживачког пројекта и постављања хипотеза до публиковања резултата истраживања;
- Резултати научних сазнања објављују се у научним публикацијама и другим видовима научне комуникације. Објављивање резултата је део научног процеса за који су подједнако одговорни сви аутори.

2.2. Центар за интердисциплинарна истраживања и развој истраживача

У истраживачком раду по правилу учествује више истраживача/научника који на различите начине доприносе дефинисању циљева истраживања, њиховој реализацији, квантитативној и квалитативној обради добијених података, анализи и интерпретацији добијених резултата, те њиховом презентовању научној јавности. Филозофски факултет је као своју организациону јединицу формирао **Центар за интердисциплинарна истраживања и развој истраживача** као место формирања истраживачких група.

Основни циљеви центра су:

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

- успостављање метода у интердисциплинарним истраживањима у друштвеним и хуманистичким наукама и уметности,
- подршка и промоција младих истраживача (BA, MA, PhD, Postdoc) на националном, регионалном и међународном нивоу,
- стварање интердисциплинарне мреже истраживача на нивоу одсека Филозофског факултета, на нивоу одсека/департамента на Универзитету у Новом Саду, као и на националном, регионалном и међународном нивоу ,
- сарадња са другим сличним центрима на националном, регионалном и међународном нивоу,
- одржавање семинара, радионица, научних скупова,
- промоција интердисциплинарних истраживања кроз аплицирање за националне и међународне пројекте.
- континуирано усавршавање младих истраживача

2.3. Студијски програми за развој научноистраживачког подмлатка

Најважнији инструмент развоја научноистраживачког подмлатка јесте организација акредитованих мастер и докторских студија, у складу са Болоњским процесом и Законом о високом образовању. Релативно велики број студената са других факултета у земљи и из иностранства, заинтересован је да похађа ове студије на Филозофском факултету (што је био случај и док су биле организоване постдипломске студије, пре реформе), што је такође показатељ да су ови програми стекли добру репутацију.

Научноистраживачки рад са подмлатком се остварује кроз студијске програме докторских студија: Језик и књижевност, Историја, Педагогија, Психологија, Методика наставе, Социологија, Филозофија и Интердисциплинарне студије. Докторати су база за академску и научноистраживачку каријеру, тако да Филозофски факултет нарочиту пажњу поклања високом квалитету докторских курсева, што је од стратешког значаја за његов развој.

Тренутно је на студијске програме докторских студија уписано 245 студената.

У 2014/15. години 47 кандидата одбранило је докторску дисертацију, од чега је њих 20 са овог Факултета. Као вид подршке научном подмлатку, асистенти уписани на докторске студије ослобођени су плаћања школарине, као и студенти докторских студија који су ради реализације дела студијског програма укључени у наставу.

2.4. Нови студијски програм докторских студија - Интердисциплинарне докторске студије

Филозофски факултет почев од школске 2015/16. Године уписиваће студенте на нови (акредитовани) студијски програм докторских студија-Интердисциплинарне докторске студије.

Сврха студијског програма Интердисциплинарних докторских студија у области друштвено-хуманистичких наука (Филолошке науке; Историјске, археолошке и класичне науке; Педагошке и андрагошке науке; Психолошке науке; Филозофске науке) остварује

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

се повезивањем и упоредним развојем широког спектра научних дисциплина, чиме се омогућава усвајање и примена међународно признатих интердисциплинарних знања и стручности, неопходних за савремено образовање научног и истраживачког подмлатка. У том смислу сврха студијског програма докторских студија јесте:

- образовање научног подмлатка, првенствено на начин који ће им омогућити да самостално воде оригинална и научно-релевантна истраживања из области друштвено-хуманистичких наука, уз посебан осврт на оспособљавање за објективно-критичку процену резултата рада других истраживача.
- оспособљавање научног подмлатка за примену и развој нових методологија, као и међународну промоцију научних сазнања из области друштвено-хуманистичких наука.
- оспособљавање научног подмлатка за функционалну примену информационих технологија, приликом овладавања знањима и вештинама из области друштвено-хуманистичких наука.
- оспособљавање научног подмлатка да својим радом пружи оригиналан и релевантан допринос науци.
- развој и очување елитног статуса друштвено-хуманистичких наука.

2.5. Континуирано усавршавање младих истраживача

Ради перманентног усавршавања младих истраживача Филозофски факултет учествује у универзитетском програму ТРАИН организованом са Фондацијом Краљ Бодуен из Брисела који младим истраживачима нуди следеће облике обуке

- Дидактика и дизајн курикулума у високом образовању
- Предузетничке вештине
- Припрема пројектних апликација и менаџмент пројеката
- Презентационе и комуникационе вештине
- Методологија истраживања, научно писање и презентација резултата – природне и техничке науке
- Умрежавање и тимски рад
- Методологија истраживања, научно писање и презентација резултата – друштвене и хуманистичке науке

Поред програма ТРАИН Факултет са своје стране такође организује додатну обуку из вештина које су неопходне младим истраживачима друштвених и хуманистичких наука:

- курсеви језика
- радионице информатичких вештина
- радионице у области примене нових технологија у образовању
- тренинзи за писање пројеката

2.6. Награда најбољи млади истраживач или студент докторских студија Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

Ради афирмисања младих истраживача, Факултет је 2012. године установио награду за најбољег младог истраживача или студента докторских студија Филозофског факултета у Универзитета у Новом Саду. Идеја за увођење награде јесте да се подрже млади истраживачи и њихов научноистраживачки рад.

2.6. Усавршавање у иностранству

Филозофски факултет у Универзитета у Новом Саду има дугу традицију усавршавања младих сарадника у иностранству, што ће се наставити и у наредном периоду. Усавршавање ће се реализовати упућивањем младих сарадника на усавршавање и студијске боравке на релевантне високошколске установе и институте: Универзитет у Грацу, Педагошки факултет у Фрајбургу, Филозофски факултет у Загребу, Универзитет у Клагенфурту, Универзитет у Ополу, Московски државни универзитет и друге институције са којима Факултет има потписане споразуме о сарадњи.

Факултет омогућува да се млади сарадници усавршавају и преко програма међународне размене: JOINEU-SEE, BASILEUS, DAAD, CAMPUS EUROPAE, CEERUS и сл.

2.7. Укључивање у научне пројекте

Елементи генералне политике развоја научноистраживачког подмлатка на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду подразумевају укључивање најбољих студената докторских студија у текуће научне и стручне пројекте (пројекти Републичког Министарства за научни и технолошки развој, пројекти Покрајинског секретаријата за научни и технолошки развој, билатерални пројекти, FP, DAAD, COST, TEMPUS, INTERREG).

- Теренска истраживања, прикупљање и изучавање литературе везане за теме научноистраживачких пројеката,
- учествовање у изради методологије експерименталних истраживања,
- осмишљавање, развој и прилагођавање постојеће лабораторијске опреме за предвиђена експериментална истраживања у оквиру пројекта,
- извођење појединих експерименталних истраживања, како на нашем Факултету у оквиру Лабораторије за експерименталну психологију, тако и у релевантним лабораторијама на факултетима и институтима у земљи,
- обрада резултата истраживања применом расположућег софтвера за статистичку обраду података добијених након истраживања;
- промоција резултата истраживања путем писања радова заједно са руководиоцима пројеката који ће бити публиковани у часописима у земљи и иностранству на чему ће се посебно инсистирати,
- презентација постигнутих резултата на научним и стручним скуповима,
- организовање и учешће на радионицама итд.

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

Тренутно факултет има 33 студента докторских студија који су добили стипендије Министарства просвете, науке и технолошког развоја и који су укључени у научне пројекте. Тежи се ка повећању броја младих истраживача који ће бити укључени у научноистраживачке пројекте.

2.8. Организовање научних скупова и гостовања предавача и земље и иностранства

Факултет ће и у наредном периоду организовати научне скупове на којима ће млади сарадници имати прилику да излажу своје радове, али и да учествују у организацији једног научног скупа. На тај начин ће стећи драгоцену искуство које ће им у њиховом даљем раду омогућити да се, по стицању довољног искуства, знања и научног угледа, појаве у улози чланова организационих одбора, научних одбора, па и организатора научних скупова. Ради остварења овог циља Факултет је 2012. године започео организацију Међународног интердисциплинарног скупа младих научника друштвених и хуманистичких наука под називом "Контексти". Факултет ће 1. децембра 2015. године организовати Трећи међународни интердисциплинарни скуп младих научника друштвених и хуманистичких наука.

Циљ скупа је окупљање младих научника из различитих области друштвених и хуманистичких наука ради размене искустава и идеја, подстицаја и промовисања интеркултуралног и интердисциплинарног дијалога.

Мисија скупа је:

- да подржи и промовише изврност истраживачког рада младих научника тако што ће их повезати са реномираним стручњацима из одговарајуће дисциплине и пружити им практично знање;
- да успостави дуготрајну међународну мрежу сарадње младих научника и стручњака, која би била активна целе године и пружала повратне информације корисне за организацију будућих састанака и скупова;
- да повећа своју видљивост на међународном плану новим иницијативама за истраживачку сарадњу и активним присуством у медијима и на интернету;
- да промовише рад Филозофског факултета и Универзитета у Новом Саду у циљу могуће нове сарадње са другим универзитетима из земље и иностранства;
- да промовише друштвене и културне вредности града Новог Сада, АП Војводине и Републике Србије на међународној сцени.

Филозофски факултет наставиће добру праксу објављивања и штампања зборника радова за одржаних скупова које Министарство високо категоризује, што омогућава младим сарадницима да скупе довољан број бодова за избор у више наставно звање.

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

Планира се обезбеђивање континуираног излагања постојећих публикација чији је издавач Факултет и стварање могућности за публикавање монографских публикација, посебно млађих истраживач. У те сврхе основана је и едиција *E-disertatio* (објављено 5 дисертација), у електронском облику.

У наредном петогодишњем периоду Факултет ће и даље настојати да омогући гостовања истакнутих домаћих и страних предавача. Одржана су предавања из различитих дисциплина (психологија, педагогија, социологија, језика и књижевности, филозофије, историје), што је увек одлична прилика да се млади сарадници, а и старије колеге, упознају са најновијим сазнањима из презентованих тема.

Такође, Факултет из сопствених средстава омогућава младим истраживачима да презентују своје радове и учествују на научним скуповима у иностранству које организују факултети и институти са којима Факултет сарађује.

2.6. Богат библиотечки фонд и доступност литературе за истраживање

Филозофски факултет има респектабилну Централну библиотеку која је најстарија и највећа високошколска библиотека у Војводини, највећа факултетска библиотека у Србији и друга по величини научна библиотека у Војводини (после Библиотеке Матице српске), која представља више него солидну базу за научноистраживачки рад и докторске студије, будући да се њен фонд константно обнавља савременом литературом.

На Факултету је обезбеђен адекватан број компјутера који су свакодневно на располагању младим истраживачима, тако да су им бесплатно доступне и електронске базе података. На Факултету постоји и Лабораторија за експерименталну психологију са најсавременијом опремом, две фонетске лабораторије, видео-конференцијска опрема као и Центар за медијске студије, такође адекватно опремљен мултимедијланом опремом, што је све на располагању младим истраживачима.

3. Закључак

У складу са основним смерницама за развој научноистраживачког подмлатка Факултета и програма научноистраживачког рада за наредни петогодишњи период, али и оценама квалитета пројекта, оствариће се основна идеја да се изабере и промовишу кандидати чији је свеукупни научни и наставни рад најбоље оцењен и чији објављени радови имају већи утицај на развој научне мисли у одговарајућој области који ће допринети даљој афирмацији Факултета у свим областима истраживања (историја, језик, књижевност, педагогија, филозофија, психологија, социологија).

Прилог:

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА НА
ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ**

---

1. Подаци о последипломцима и њиховим статусима у поступку израде и одбране докторске дисертације.

Декан Филозофског факултета

Проф. др Ивана Живанчевић-Секеруш